

Spm. nr. S 687

Til udenrigsministeren (14/11 2003) af:

Margrete Auken (SF):

»Vil udenrigsministeren oplyse, hvad der er sket, siden han i maj 2003 til Jyllands-Posten sagde, at Fagbevægelsens Ulandssekretariat udfører et fornuftigt arbejde med at kæmpe for menneskerettigheder i den tredje verden, idet han nu åbenbart har ændret holdning?«

Spm. nr. S 689

Til integrationsministeren (14/11 2003) af:

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

»Hvad agter regeringen at gøre i anledning af starthjælpens manglende effekt?«

Skriftlig begrundelse

En række undersøgelser har vist, at starthjælpen ikke bringer flygtninge i arbejde. Måske tværtimod. Da regeringens erklærede hensigt med starthjælpen var at få dens modtagere i arbejde, er det interessant at få belyst, hvilke konsekvenser regeringen vil drage af starthjælpens manglende virkning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 83:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven). (Ændrede tilskudsbestemmelser for handicapundervisning).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 13/11 03).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helga Moos (V):

Lovforslag nr. L 83 har til formål at genoprette et tilskud til handicappedes deltagelse i folkeoplysende voksenundervisning.

Med det her lovforslag vil brugerbetalingen blive reduceret, og kommunernes tilskud vil blive øget fra syv niendedele til at udgøre otte niendedele af lønudgifterne til lærerbetalingen.

Kl. 16.10

Det skønnes i forslaget, at den ekstra udgift for kommunerne vil beløbe sig til 15 mio. kr. årligt. De 15 mio. kr. vil kommunerne blive kompensere for gennem DUT-regulering.

De 15 mio. kr. er en del af den pulje på 60 mio. kr., der i forbindelse med finansloven er afsat til svage grupper. Puljen skal udmøntes efter drøftelse mellem regeringen og Dansk Folkeparti. Det er den drøftelse, der ligger til grund for nedsettelsen af handicappedes egenbetaling til aftenskoleundervisning.

Så skal jeg lige tilføje, at der er tale om en permanent genoprettelse af tilskuddet på otte niendedele.

Lene Jensen (S):

Som den forrige ordfører sagde, behandler vi her et forslag, der sigter mod at rette op på, hvad jeg kalder for en himmelråbende urimelighed, nemlig at det er blevet uforholdsmæssigt meget dyrere for handicappede at gå på aftenskole.

Nu hørte vi ikke så meget fra Venstres ordfører om baggrunden for det her forslag, så det vil jeg godt hæfte mig en lille smule ved.

Det, at det er steget så meget for handicappede at gå på aftenskole, er jo én af de meget uheldige følger af den lov, som regeringen og Dansk Folkeparti vedtog i 2002. Det var allerede dengang åbenlyst, at priserne ville stige ganske meget for alle og særlig dramatisk for de handicappede. Et eller andet sted burde det altså ikke komme bag på hverken regeringen eller Dansk Folkeparti, fordi både vi og andre partier og mange deputationer i Folketingets Uddannelsesudvalg i klare og højlydte vendinger gjorde opmærksom på det her problem. Jeg kan huske, at vi stod her ved førstebehandlingen og ved andenbehandlingen og ved tredjebehandlingen og påpegede de her problemer.

Alligevel gennemførte man altså sin politik, og det er så den politik, man nu – gudskelov for det – forsøger at afbøde de værste konsekvenser af.

Jeg tror bestemt, at der den her gang er tale om et lovforslag, der bliver noget til gavn for handicappede. Der har jo før været afsat penge, som skulle hjælpe handicappede til at deltage i aftenskoleundervisning, men der kom ikke så

meget ud af det. For sådan som jeg har forstået det, blev de nemlig ikke rigtig brugt.

Nu ruller man så sin egen politik tilbage, og lad det endelig være helt klart, at Socialdemokratiet støtter det her lovforslag, og vi er glade for, at handicappede medborgere nu igen bedre kan få råd til at gå på aftenskole. Det manglede da i øvrigt også bare andet.

Vi må notere os, at regeringen er blevet klog af skade. Blot er det kedeligt, at nogle absolut skulle komme til skade, fordi man ikke ville lytte til dem, der vidste noget om tingene og gjorde opmærksom på konsekvenserne af det her. Man kunne jo i et lønligt øjeblik have håbet, at regeringen så havde benyttet lejligheden til også at lytte til dem, der ved noget om og til stadighed gør opmærksom på skadevirkningerne af regeringens politik på hele folkeoplysningsområdet.

Der er årligt, eller rettere var årligt 1,5 millioner mennesker, der deltog i folkeoplysningen. Jeg ved ikke, hvor mange der skal til, der fravælger det her, før det går op for regeringen, at det ikke udelukkende er de handicappede, men også alle mulige andre mennesker, der ønsker at blive klogere på sig selv og deres samtid, som lider under den her politik. Er det 20.000, eller er det 50.000, er det 100.000, er det 200.000, er det 300.000, der skal melde folkeoplysningen fra, før det går op for regeringen, at det her skyldes en politik, hvor man giver mindre tilskud til aftenskolerne?

Jeg har hørt fra AOF og også fra andre, at den samlede aktivitetsnedgang i aftenskolen er på ca. 15 pct. Det vil sige, at det er over 200.000 borgere, der i givet fald har fravalgt det her. Det er ikke de handicappede, men det er pensionisterne, det er børnefamilierne, det er de ledige, det er kontanthjælpsmodtagerne, og det er efterlønerne – i skræmmende omfang de borgere, der har mest brug for det fællesskab, det netværk og den kompetenceudvikling, som man kunne finde på aftenskolen, før det blev for dyrt.

Alt i alt kan vi altså med det foreliggende forslag glæde os over, at de handicappede får mulighed for at få tålelige forhold, i hvert fald når det gælder brugerbetalingen. Men det er altså knaldhamrende ærgerligt, at regeringen ikke vælger at rette op på hele sin fejlslagne sparepolitik i forhold til aftenskolerne og resten af folkeoplysningen.

Louise Frevert (DF):

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at Dansk Folkeparti er meget glad for at være med

i det her forslag. Det er en aftale, der er blevet indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti i 2003, hvor man nu har genoprettet tilskuddet.

Desværre har det taget et stykke tid, før tingene er blevet sat på plads, men i dette tilfælde tror jeg, at man med velberåd hu roligt kan sige bedre sent end aldrig, og at sagen får en lykkelig udgang. Det kan ikke siges tydeligt nok: Det er vi meget, meget glade for.

Jeg vil dog høre ministeren, om man under udvalgsarbejdet ikke finder det hensigtsmæssigt at se nærmere på folkeoplysningslovens § 44, stk. 2, hvor det drejer sig om de handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed, og om det giver tilstrækkelige muligheder for befordring, for tegnsprogstolkning af undervisningen, muligheder for at få produceret materiale til syns- og læsehænderede, personlig støtte til hele eller dele af undervisningen og for at få ledsagelse til og fra undervisningen eller specialindrettede redskaber og transportgodtgørelse.

Kl. 16.15

Vi mener, at en del af høringssvarene peger på nogle problemer, som vi bør se nærmere på under udvalgsarbejdet og få et klart overblik over de konsekvenser, som den del af lovforslaget indebærer.

Helle Sjelle (KF):

Folkeoplysningsaktiviteter er med til at forbedre mange menneskers tilværelse. Den mulighed skal handicappede mennesker naturligvis også have.

Allerede da vi i 2002 ændrede reglerne for tilskud til folkeoplysning, påpegede jeg, at vi ikke ønskede, at besparelserne inden for folkeoplysningsområdet skulle ramme de handicappede. Vi har aldrig ønsket at fratage de handicappede muligheden for at deltage i folkeoplysningsarrangementer.

Netop derfor er vi naturligvis meget tilfredse med, at dette lovforslag skal sikre en permanent genopretning af tilskuddet til handicappede, når de deltager i folkeoplysningsaktiviteter. Dermed bliver maksimum for tilskud til undervisning af personer med handicap ændret fra syv niendedele tilbage til otte niendedele af lønudgifterne i forbindelse med denne undervisning. Det synes vi er fornuftigt, og vi støtter derfor forslaget.

Aage Frandsen (SF):

Som det allerede er sagt, er det jo en genopretning i forhold til, hvad der var gældende lov, før

den nuværende regering med Venstre og De Konservative og forligspartiet Dansk Folkeparti fik denne lov forringet også på dette punkt.

Man skal selvfølgelig altid glæde sig over, at der er mennesker, der kommer til fornuft, og derfor glæder vi os selvfølgelig. Men det er jo lidt interessant at overvære diskussionen, altså at de tre partier, som fik den her forringelse igennem på det her punkt og på en række andre punkter, nu er så glade for at bringe situationen tilbage. Det viser noget om, at man skal tænke sig grundigt om, inden man går med til forringelser, for jeg går ud fra, at de tre partier, som var med til at lave den lovgivning for knap 2 år siden, nemlig i begyndelsen af 2002, jo gik ind for den, da de stemte for den.

Jeg ved ikke, hvor helhjertet man gik ind for det. Jeg kan jo få indtryk af, at der var nogle, der var knap så helhjertede, og der kan jeg så ikke rigtig forstå, at det bliver gennemført, hvis ikke man går ind for det. Jeg synes, der i øjeblikket ligesom er nogle, der siger, at de var imod, at der skulle ske en forringelse. Jamen det var det, der skete. Så må der være nogle onde mennesker, der har tvunget dem til det, og jeg synes sådan set, det ville være rart at vide, hvem der er de onde, for der er nogle, der gerne vil sige, at de er gode.

Derfor har jeg det sådan, at hvis det var mig, der havde lavet sådan en aftale, så måtte jeg stå ved den. Det kan godt være, at jeg ikke elskede den, men man må stå ved en aftale og ikke sige, at det var de andres skyld alt sammen. Eller også må man sige, at det var de andres skyld alt sammen, men at man åbenbart var så svag, at man ikke selv kunne gøre noget ved det.

Men altså: Det er godt, at ministeren kommer med det her lovforslag. Vi støtter det helhjertet. Vi synes, det er en skam, at man nu har haft en periode, hvor der er nogle mennesker, der har måttet betale noget mere og dermed undlade at benytte sig af muligheden. Vi kunne også ønske, at man kiggede andre ting igennem med henblik på at sikre, at der var flere, der kunne bruge folkeoplysningen. Med den tilbøjelighed, der nu er hos regeringen til at komme til fornuft, kan det være, at der er andre ting, man også kommer til fornuft omkring, og det er jo sådan, at man altid skal glæde sig over, at der er nogle, der omvender sig.

Derfor støtter vi lovforslaget helhjertet, og jeg kan sige på Enhedslistens vegne, at de også støtter lovforslaget.

Marianne Jelved (RV):

Jeg er jo langt hen ad vejen enig med den tidligere ordfører, hr. Aage Frandsen, i de ironiske kommentarer, der er kommet til selve ændringen i tilskuddene til folkeoplysningen, som vi behandlede for 1½ år siden i Folketinget.

Det, der undrer Det Radikale Venstre i dette forslag, er, at man nu tager en gruppe ud endnu en gang, i det her tilfælde de handicappede, og siger, at de skal have en særlig tilskudsordning.

Kl. 16.20

Handicappede er jo lige så lidt en ensartet gruppe i samfundet som alle andre grupperinger, som vi nu vil finde på at tage. Vi plejer så tit at tale om de ældre. De handicappede er lige så lidt ens, som de ældre er en ens gruppe.

Derfor er spørgsmålet, om det er den rigtige måde at gøre tingene på, at pille en enkelt gruppe ud af befolkningen til folkeoplysningsaktiviteter og give dem et særskilt tilskud til deltagerbetalingen.

Det kan man gøre, og det vil vi da ikke afvise at gøre, når nu der er gaver her at dele ud. Vi vil pege på det, flere af høringssvarene peger på, bl.a. gør De Samvirkende Invalideorganisationer en del ud af det. De peger på, at der faktisk er andre steder i folkeoplysningsloven, hvor der er mere brug for nogle ekstra millioner.

Jeg læser faktisk det høringssvar sådan, at hvis man skulle vælge, ville man foretrække, at pengene blev givet til den pulje, der administreres efter § 44, stk. 2, i folkeoplysningsloven, og som går til de handicapkompenserende foranstaltninger, der gør, at det er muligt for handicappede i større udstrækning end i dag åbenbart at deltage i folkeoplysning. Jeg nævner det her, fordi jeg synes, at det bør indgå i overvejelserne under udvalgsbehandlingen.

Vi så jo også gerne fra Det Radikale Venstres side, at man førte niveauet for tilskud til deltagerbetalingen tilbage til det, det var for et par år siden, og derfor har vi også stillet ændringsforslag i vores finanslovudspil for at bidrage til at løfte tilskudspuljen igen.

Men det er klart ikke noget, der har med det her lovforslag at gøre, jeg ville bare nævne det i den her sammenhæng og pege på, at der måske var en bedre og mere relevant mulighed, når nu pengene er knappe. Men vi forholder os positivt og åbent til forslaget og ønsker en drøftelse af det her under udvalgsbehandlingen.

Bodil Kornbek (KD):

Sidste år vedtog regeringen sammen med Dansk Folkeparti et lovforslag, som jo var med til at øge brugerbetalingen for deltagelse i aftenskoleundervisning. Det var slet ikke noget, vi kunne støtte i Kristendemokraterne. Vi ville ikke være med til at forringe borgernes mulighed for at deltage i undervisning generelt, så vi tog klart afstand fra forslaget dengang.

Det er selvfølgelig positivt nu, at man kan lære af sine fejltagelser. Det er jo aldrig dårligt at have en vis portion selverkendelse, og derfor synes vi også, at det forslag, der ligger nu, er et rigtigt skridt og en udvikling i den rigtige retning.

Forslaget indeholder jo netop en permanent genopretning af tilskuddet til handicappedes deltagelse i den folkeoplysende voksenundervisning. Det er positivt og fint. Men vi havde hos Kristendemokraterne gerne set, at man selvfølgelig generelt havde lavet en permanent genopretning af tilskuddet for alle grupper og for alle brugere af den folkeoplysende voksenundervisning.

Jeg kan jo prøve at være optimistisk og håbe på, at dette kun er en begyndelse, og så glæder jeg mig til at se fortsættelsen. Men vi kan støtte det her forslag.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne takke et enigt Folketing for opbakningen til dette lovforslag, og jeg vil også gerne give min tilslutning til naturligvis at bidrage til opklaringen eller afklaringen, hvis der er nogle forskellige spørgsmål undervejs i udvalgsarbejdet, som jeg i øvrigt håber på bliver smidigt, så

dette forslag kan vedtages. For jeg tror, som fru Louise Frevert nævnte, at det i det her tilfælde er helt på sin plads at sige bedre sent end aldrig, for det her er faktisk et forslag, som vi har arbejdet på et års tid.

Men tak for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Fjerde næstformand (Margrete Auken):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 27. november 2003, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.25